

BIELARUSKAJA KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi:

WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno, Ludwisarska 1-19)
Redakcyja adczyniena ad 9 hacz ran. da 6 hacz wieč.

„Biel. KRYNICA“ kaštuye na hod — 10 zał., na paŭhoda — 5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał.

HAZETA WYCHODZIĆ 2 RAZY U TYDZIEŃ.

Cana abwiestak:

na 1-šaj staroncy 30 hr., 2 i 3 — 25 hr., na 4-aj — 20 hreš. — za radok drobna duku ū wadnej paloscy

Ad wydawiectwa

Adusiul dachodziac da nas wiestki i skarhi, što niasumlen-nyja paštary na prawincyjanalnych poštach nie daručajuć padpiščykam „Bielaruskaj Krynicy“. Choćuc takim čynam našy worahi, kab bielaruskaje sialanstwa nie dawiedałasja praŭdy, asabliwa ciapier na čas wybaraŭ. Braty! Kožny padpiščyk pawinien dapilnawać, kab nie prapaŭ ani adzin numer jahonaj hazety i damahacca pierahladu na poście karty prenumeraty. Kožny paštar, jaki robić nadużyćci, pawinien być pakarany, a dzieła hetaha — treba pisać na winawatych skarhi ū Wilenskuju Dyrekcyju Poštaŭ i Telehrafau praz našu Redakcyju.

„Bielaruskaja aŭčynka“ padaražela.

Zahawaryli da nas Palaki salodka dy jašče ū našaj mowie!

Heta praŭda stałasja siańnia ūžo tak wačawidnaj, što ūsiakaje pajaśnieńnie zdajecca być nawet niepatrebnym. I tolki toj nadzwyčajny stan duchowaha razdražnieńnia, jaki ū ŭwiazku z wybarami pierażywaje siańnia kožny Bielarus ci to na bačkauščynie, ci zdalok ad jaje, prymušaŭ da jaśniejšaje čym kali-niebudź i wyrażniejšaje sprawazdać z usiaho taho, što ūwakrah nas dzieicca.

Nasampierš, skul taja „apieka i pablažliwaść“ dla našaha Narodu, sypanyja celymi pryharščami roznymi plačanyimi ahitatorami — zahonščykami, žjawiŭšymisia raptam „na žyr“ u našyja cichija i ū inšyja časy zabytyja wioski? Čaho hetyja „dabradziei“ tut choćuc i što ich siudy wiadzie? Adkaz prosty: usio inšaje, tolki nia interes i dabro našaha Narodu. Dokaz: chto, kolki i ū čym bačyŭ pracu hetych jahomašciaŭ dla našaha Narodu pierad tym? Nichto-ž ich nie pabača i pašla. Jak tolki minie wybarana sutałaka, budzie cicha ad hetych dabradziejaŭ aŭ... da čarodnych wybaraŭ.

Ci-ž nia tak było dahetul? Kolki ich rasprahaŭšychsia kališci pierad wybarami „za praŭdu, ziamlu i wolu“ pakazałasja miž nami ad taho času, jak dastaŭšysia hałasami hetaha-ž našaha Narodu u parlamenckija pałaty stalisia niedastupnymi panami? A kali katory sprytnejšy mi-ž Narodu i pakazaŭsia, to-ž jak roznymi i ūzajemna supiarečnymi byli jahonyja dokazy miž saboj, a jašče bolš u paraŭnańni z abiacankami sypanyimi, jak i ciapier, biaz miery, u časy pieradwybarnyja, dy tym, što takija apiakuny sapraŭdy ū Sojmie prawodzili! Bo i jak-ža! Narodu abiacali „sprawiadliwaść“ a ū Sojmie zakrywali i baranili ūsiech, niesprawiadliwaść nad našym Narodam prawodziačych. Abiacali parcelacyju pańskich dwaroŭ, a ū Sojmie baranili niatykalnaść abšarnickaha ziemlaŭlaśnictwa. Abiacali našamu sielaninu ziamlu a dali... čužackich asadnikaŭ — kalanistych, staŭšychsia siańnia sapraŭdnaj pjaŭkaj na żywym cieie našaha Narodu.

Tak siabie wiali ū Sojmie ūsie pašty Palaki.

Hetkaj dwuličnaści samanaprašy- wajučychsia „apiakunoŭ“ jašče nie kaniac. A na pieraličenie ūsiaho nie chapila-b i walowaj skury. Tamu adziny tolki jašče pryklad z tysiačy padobnych. Kamu z čwiaroza dumaju- čych nia kidajecca ū wočy taja rožnica, z jakoj padchodziać da našaha Narodu ūsie prybludy: 1) ū časy nar- malnyja i 2) ū časy pradwybarnyja. Woš-ža ū zwyčajnyja časy možna čuć ad hetych panoŭ adnu tolki pieśniu: što kraj naš, byccam, biedny, nikomu i ničoha nia warty, dy nie patrebn, što ludzi našy na palowu dzikary, ży- wuć jak żywioła i h. p. niabylicy. Ale woš prychodziac wybary i... „usio čor- naje stajecca raptam bielym“ i kraj naš robicca pryhoży i bahaty i ludzi dobryja, dy razumnyja i ūsio, što tolki choćcie. Ale ūžnoŭ z tym tolki warunkam, što ūsie hetyja „dobryja i razumnyja“ pojduć za ichniaj pradaž- naj radaj i buduć nanowa hałasawać za tyja-ž čużyja nam špiski.

Meta hetkaj dwuličnaści jasna- jaje možna paraŭniać z metaj kožna- ha kupca, haniačaha tawar, pakul he- ty tawar nia kupić. Čym bolš hanić, tym bolš, dumaje, adabje ū ūłaśnika wieru ū canu jahonaha tawaru, dy ym taniej pašla hety tawar kupić.

Hetkim darahim tawaram jość siańnia hołas našaha Narodu, jaki nia śmieje ūžo bolš być addanym na ču- żyja nam špiski, dbajučyja ūsiaho in- šaha, tolki nie dabra taho Narodu, hołasam katoraha dabiwajucca sami da „załatoha karytca“.

Siahońniašnja ahitatory taksama świedamy ūžo taje praŭdy, što Narodu našaha na čużyja špiski ūžo ašu- kać nia zdolejuć i tamu pryduwali dla siabie roznyja imiony, kab imi zakryć praŭdziwaje swajo abličča. Usich hetak nafabrykawanach firmaŭ pierali- čać tut nia budziem. Za patrebnaje tolki ūwažajem pieraścierahcy naša sialanstwa pierad usiakimi mnohamoŭ- nymi ludźmi nazywajučymi swaje par- tyi „radykalnymi“, „narodnymi“, „kra- jowymi“. Usio heta „pierafarbawanyja lisicy“ sumna wiadomych dahetul pa- tronaŭ čužackaha nam asadnictwa. Usie jany siańnia przykidajucca Biela- rusami nawat, bo wiedajuć urešcie, što biaz hetaha im ūžo i dychnuć tut

nia dać nichto. Heta przykidywa- nie za Bielarusau stalaśia ciapier tak modnym, što kožny žjaŭlajučysia ū našu wiosku starajecca pieradusim uhawaryć, što i jon Bielarus, abo naj- mienš što jon „krajowiec“. Usio heta razam uziataje pakazuje, što wandroŭ- nyja spekulanty ludzkim sumleńniem, a takimi plačanyja wybarnyja ahitata- ry žjaŭlajucca — majuć sapraŭdy dobry niuch. Čujuć wielmi dobra, dzie najbolšaja siła ū našaj staroncy skry- wajecca i tudy starajucca praśliznucca choć u apošnju hadzinu. Robiać tolki heta nia ščyra, zradna. Za ichnymi słowami skrywajucca dumki i namie- ry warożyja. Tamu słuhać ichnych namowaŭ a tymbolš pawodle ich pa- stupać ni ū jakim wypadku nia možna.

Asnaŭnym prawilaŭ tut być mu- sić daznanaja praŭda, što poŭpraŭ- da jość sto rožoŭ horšaja, čymsia ce- łaje lharstwa. Heta prosta tamu, što ū lharstwie kožny zrazu raźbiarecca i chto tolki maje choć krychu sumleń- nia, — ad widawochnaha lharstwa ad- wierniecca. Lharstwa-ž pamiašanaje z praŭdaj paznaje nia kožny i tamu tut achwiary bywajuć najčašciejšyja. Pierad hetkaj miešaninaj pieraściera- hajemo naša sialanstwa i przywajem hałasawać za čystuju praŭdu, za ja- kaju stali ū boj ščyra bielaruskija ar- hanizacyi zlučanyja ū Bielaruskim Abjadnanym Kamitecie Bloku Nacyja- nalnych Mienšašciaŭ (majućy № 18).

Prywajem da hetaha naša sia- lanstwa dzieła taho, što Bielaruski Abjadnany Kamitet, jość adzinaj siań- nia ūstanowaj majučaj u asnowie sw- ich imknieńniaŭ sapraŭdnaje dabro bielaruskaha Narodu i jak taki ū sw- ich špiskach wystaŭlaje ludziej z sa- maj-ža tolki narodnaj huščy wyšaŭ- šych i jej wiernymi astaŭšychsia.

Najlepšym dokazam prawidlowa- ci ślachu „Biel. Abjadnanaha Kamite- tu“ jość tyja biaz liku paŭstaŭšyja falsyfikaty, jakija starajucca pryma- sia zwonku pakazacca takimi-ž, ja- kim „Bielaruski Abjadnany Kamitet“ jość u sapraŭdaści.

Toj boj, jaki ciapier wiadziecca za hałasny bielaruskaha sialanstwa, jość najlepšym dokazam, jak niezraŭnana padaražela „bielaruskaja aŭčynka“, kupcoŭ na katoruju žjawiłasja čma čmuščaja. Bielaruski Narodziel Nie pradawaj swajej najbolšaj majemaści čužackim prybludom ni za najbolšyja hrošy i abiacanki. Hėlas-ža swoj ad- daj pry wybarach tolki za špisak Bielaruskaha Abjadnanaha Kamitetu Bloku Nacyjanalnych Mienšašciaŭ № 18.

A. i Z. z pad Lyntup.

HRAMADZIANIE!

Hałasujcie za № 18

Z wydawieckaj niwy.

„Chryščijanskaja Dumka“ — bie- laruskaja katalickaja časopiś. Wycho- dzić raz na dwa tydni, Wilnia.

Pad hetakim nazowam wyjšla ūžo try numary časopisi paświačonaj reli- hijnym sprawam Bielarusou katalikoŭ.

Patreba hetkaj časopisi ūžo daŭ- no wielmi adčuwalasja. Tamu ū reli- hijnych kruhoch bielaruskich wychad pieršaha ūžo numaru byŭ sustrečany z wialikaj niedačakanaściu. Pieršamu numaru ū dwutydniowych interwałach śledawaŭ stała numer nowy, tak, što pa šaścioch tydniach majemo woš pierad saboj aŭ try numary „Chr. Dumki“.

„Biel. Krynica“ była z pieršych bielaruskich časopisaŭ, što wielmi clopla sustreła wychad u świet samastojnaha orhanu chryščijanskaje dumki, ad pa- čatku zorka sačyła za raźwićciom he- taha orhanu i siahońnia, kali ū hałoŭ- nych ūžo prynamsia rysach, formy no- waje časopisi naznačyliśia, chaj budzie možna skazać ab jej tut paru sloŭ.

Tolki z bolšaha.

A kab nia tracić darahoha času i mieśca panaprasnu, skazamo prosta, čaho na naš pahlad „Ch. Dumcy“ nie chapaje.

Z zajaŭleńniem redakcyi ū pier- šym ūžo numary možna było spadzia- wacca, što „Chr. D.“ budzie orhanam jak bielar. relihijnaj intelihiencyi, tak i narodnym. Ale hetaje abiacanki naŭal redakcyja ū dalšym nie datry- mała i hazeta naskroź maje wyhlad „narodnicki“. A ū hetym pakul i bia- da. Bo ūwieś sens u tym, kab pad- chapić i zamacawać usio, što da nie- biašpieki jość najbliżej. Praŭda, što wioska naša siahońnia „pańskimi“, jak kališci „francuskimi“ zwyčajami wiel- mi zahrožana. Zahrožana hetym ra- botnictwa ū miestach mieraŭ jašče bolšaj. Ale najbolš zahrožanaj jość klasa našaj intelihiencyi. I nia daj Boža, kab hetyja budučyja pawadyry, siahońnia tolki „kandydaty ū inteli- hiencyju“, stracili ūžo puciawodnuju zorku relihii: u budučyni pojduć na biezdarožža sami i tudy-ž pawiaduć narodnyja masy.

Hetak wažnym jość zachawać ad sapsućcia klasu intelihiencyi. A dzieła hetaha treba jej achwiarawać bolš uwahi. Što-ž samoj relihii tyčacca, dyk treba jaje wykładać intelihiencyi mo- waj sučasności. Intelihiencyju treba zmusić dumać, bo ūsio „raźžawanaje“ pierastaje być strawaj intelihienskaha ducha. Dumać-ža intelihiencyja, asab- liwa maładziejšaja, budzie tolki tady, kali jej budzie padawacca temy żywoj sučasności.

Konkretna biaručy pažadana by- lo-b, kab u kožnym numary znajšoŭ sabie sapraŭdy duchowuju strawu, jak intelihienc, tak čalawiek z huščy na- rodnej. Mimachodam tolki skazana, raspracawańnie relihijnnych asabliwa- ściaŭ bielaruskich pawinna być adnej z pieršych zadačaŭ. Intelihiencyju ta- kija temy buduć wielmi cikawić.

I jašče sloŭca: chaj redakcyja „Chr. Dumki“ nam hetaje ūwahil nie paliča za zło. Wiedajem, što ū kru- zie supracounikaŭ „Ch. Dumki“ jość ludzi wialikaj nawuki i zdolnaściaŭ. Im skazanyja tut daznańni jość daŭno wiadomaj praŭdaj i ich my tut wučyć nia dumajem. Choćam tolki, kab skar- by nawuki bielaruskaj nie astalisia niaŭżytymi. Choćam wykazać čaho bielaruskaja intelihiencyja ad swaich

U himnazii pasiarod moładzi pa-
wioŭ uświedamlajučuju rabotu i jana
pačala ŭžo pašyracca. Byli ŭwiadomy-
ja Bielaruś ŭ staršych klasach, jak
Winč, Rymašeŭski, Čainski, Sikorski i
šmat druhich. Dzie jany ciapier i jak
jany čujucca? Aproč polskich prelek-
cyjaŭ čytaŭ taksama i pa bielarusku,
na temy hiŭŭaryčnyja i kulturnyja.
Adžin raz było takaje zdareńnie. Kali
pačauŭ ŭžo adnu polskuju lekcyju, nie-
hta z pasiarod słuŭačou zažadaŭ,
kab čytać lekcyju pa bielarusku. Na
probu zrabiu ja tady hałasawańnie.
Dyk za bielaruskuju mowu hałasawała
dobraja paławina.., čytać adnak pa
bielarusku nie pryšloŭ, bo abwiesŭki
i pawiedamleńnie ŭładaŭ byli ab pol-
skaj lekcyi. Heta pakazwaje adnak, što
najbolej spolščanyja našyja miastečki
i najbolej ślachockija zaścienki jašče
nie prapali dla Bielaruśi, treba tolki
pracaŭnikou...

18 Sialanie i Rabotniki! Pracoŭnaja intelihiencyja! Mużčyny i Žančyny! 18

Usie jak adzin 4-ha i 11-ha sakawika (marca) hałasujcie za Nr.

Usie, chto za sialanska-rabotnickuju ŭladu, za ziamlu biaz wykupu, usie, chto za pakryŭdžany Bielaruski Narod—hałasujcie za Nr.

Nr 37 — Salidarnaść rabotnikaŭ i sialan.

Nr 39 — Bielaruskija sialanie i rabotniki (Janki Stankiewiča).

Nr 40 — Bielaruskaje Sialanska-Rabotnickaje abjadnaŭnie.

Dalej Komisija začwierdziła:

Sojmawy śpisak Nr 4 — Bund (senacki skasawany).

Sojmawy śpisak Nr 34 — „Nieza-leżnaja Socyj. Par. Pracy (senackaj nia ūniesiena).

Senacki śpisak Nr 41 — „Bielar-uski pracoŭny ud“ (Janka Stankie-wič).

Senacki śpisak Nr 10 — „Sialan-skajaja partyja“, śpisak u Sojm (ska-sawany).

Skasawanyja śpiski ŭ Wilenskim wokruhu: Nr 13 — Rabotnicka-Sialanskajaja jednaść (kamunisty).

Sajuz drobných ziemiaraŭ (pas. Helmana).

Adradžeŭnie — (Mickiewiča).

Śpisak „z hminy trockaj“ — (Lipnickaha).

Śpisak „Sialanskajaja partyja“.

Pišuć nam z pad Drui, što i tam, jak usiudy, niačuwanuju ahitacyju wiaździe Be-Be (Bezpartyjny Blok współ-pracy z Rządem Nr 1). Ale dzie tolki dochodzić „Bielaruskaj Krynicy“, usiudy buduć hałasawać za Nr 18, za wy-niatkam panoŭ i ślachty. Ahitatarau z Nr 1 słuchajuć časami, ale nie adzin rukoj machnuŭszy idzie da chaty.

Padobnyja-ż wiestki majem sa Swianclanskaha pawietu.

Aryšt. U Łucku aryštawany pie-radawy kandydat na pasła ad Nr 18 ukrainiec Serwotka.

Aryšt b. pasła Fidarkiewiča. U Milanoŭce aryštawali b. pasła Fi-darkiewiča Niezależnej Partii Chłop-skaj.

Nr 13 astajecca. Sud Najwyższy razhladaŭ skarhu zw. padaficeraŭ prociŭ Nr. 13. Pasła razhladu spra-wy — skarhu adkinuŭ.

Los Waŭkawyskaha Kamitetu. Pasła taho, jak waŭkawyskija ŭłady aryštawali sekretara Waŭkawyskaha Bielaruskaha Kamitetu Bloku Nacyjan. Mienšaściami našaha kandydata hr. J. Naruša i pry hetym źlikwidawali Ka-mitet, dyk Centr arhanizawaŭ nowy

Kamitet pad kiraŭnictwam hr. Bułyhi.

Niawiedama z jakich pryčynaŭ waŭkawyskija ŭłady aryštawali hr. Bu-łyhu i adprawili etapam u Brastauški pawiet na miesca zaŭsirodnaha żyćcia. Dalejšy los hr. Bułyhi jašče nam nia wiadamy.

A hetakim čynam Waŭkawyski pawiet astaŭsia biaz nijakaha kiraŭ-nictwa wybarnymi sprawami.

Pa čutkam, byccam, hr. J. Na-ruś z pad aryštu zwolnieny.

Centralny Kamitet starajecca spra-wu jak-niebudź paprawić. Ab dziej-naści waŭkawyskaje administracyi pa-dajecca žalaba Waršaŭskim wybarnym uładam.

Janka Stankiewič padšywajecca pad „Hramadu“. U Nr 8 „Bielaruskaj Krynicy“ my źmiaścili staćciu ab Janku Stankiewiču pad zahaŭkam „Škodnik“. Wielmi dziŭnym i za-hadkowym źjaŭlajecca fakt, što hety numar u swajej bolšaści nie dajšoŭ da ruk našych padpišcykaŭ. Heta nas prymušaŭe jašče krychu asta-nawicca na asobie Janki Stankie-wiča tymbolś, što prybyło nia mała nowych faktaŭ śćwierdžajučych pra-daŭnaść hetaha awanturnika.

Ciapier jašče bolś jasnym stano-wicca ūsim, što Janka Stankiewič, heta toj-ža Paŭlukiewič i Umiastoŭski ū nowym wydaŭni, bo pracuje na tyje samyja srodki dy całkom abličaju na ciemnaŭ našaha narodu, jaki pawodle Janki nie paznajecca na jahonaj rabo-cie dy budzie zahaŭdacca na hetu zdradnickuju hrupku, jak na abłomak b. „Hramady“. Što Janka Stankiewič choča aśkiwać ludziej zhurtawanych kala daŭniejšaj „Dumki Praacy“, „Siły Praacy“ i inś. widać z jahonaj hazety, što niadaŭna wyšla pad zahaŭkam: „Наша Бацькаўшчына“.

Kali hlanuć na raźmier, druk, układku materiału, a nawat duch he-taha nienaturalnaha nowarodka, to ba-čym poŭnuju padobnaść z „Siłaj Praacy“ i jaje papiarednicami. Treba pryznać, što Janka maŭe wialikija fa-lsyfikatarskija zdolnaści, ale ūsio-ż taki šyla z miaška adrazu wylazaje. Padšy-wacca pad b. hramadzista Janku nia ūdasca, bo heta rabota zanadta biełymi nitkami šyta.

Jak ludzi z pad znaku daŭniejšaj

„Hramady“ adnosiacca da Janki Stan-kiewiča—widać z hazety „Siła Praacy“ (ciapier uładami začyniena) z jakoj zamietku my pieradrukawali ū Nr. 14 „Bielaruskaj Krynicy“.

Jak-by Janka nia chitryŭ ale aśu-kanstwam i zdradaj u Sojm papaści nia moža. Nia pamohuć nijakija jaho-nyja tłumaczeŭni, što biare hrośy nie z warożych krynicaŭ (hl. „Narod“ Nr 5), bo što dla Janki Stankiewiča nie wa-roża, to wie mi waroża našamu na-rodu.

Z bielaruskaha żyćcia.

Z Bielarusi pad Polščaj.

Asud bielaruskich „kamunistych“ u Nawahradku. Apośnimi dniami Na-wahradzkim Akrużnym Sudom razhla-daŭsia sprawa 24 Bielarusaŭ i Žydoŭ, winawačanych u prynaležnaści da ka-munistyčnaje partyi Zachodniaj Biela-rusi.

Zasudžany: B. Wawonik, M. Bu-dal, P. Żaleźniakiewič, U. Caruk, S. Nos, K. Jurys i K. Wilner—na 4 ha-dy katarhi (ciężkiego więzienia), z paz-baŭleŭniem prawou stanu i pa 160 zło-tych sudowych wydatkaŭ.

A. Brazoŭski, K. Caruk, J. Mo-kaś, U. Samiec, S. Buchowiec i S. Hulkowič—na 3 hady wastrohu;

T. Rybaŭtoŭski, M. Caruk, E. Ber-nak, S. Er’jakowič, L. Stašeŭski, J. Pafimowič i A. Juška — na 2 hady papraŭčaha domu;

Z. Sudźko—1 hod wastrohu;

Apraŭdany: S. Bahel, B. Jankoŭ-ski i S. Zmačynski.

Aryšt redaktara „Sachi“. Pali-cyja aryštawała hr. Pawalkowiča, re-daktara bielaruskaj wiaskowa-haspa-darčaj časopisi „Sacha“.

Spektakl-wiečaryna B. I. H. i K. U niadzieli 19-ha lutaha ū w. Śuta-wičach adbudziecca spektakl-wiečary-na, ładžanaja B. I. H. i K. Buduć pastaŭlenyja pjesy: „Sud“ i „Boty“. Pasła spektaklu skoki da 4 hadžiny ranicy.

Pačatak wiečaryny a 4 h. dnia.

Z Radawaj Bielarusi.

Bielaruś i polskaje paŭstaŭnie 1863 h. Historyčnaja Komisija Insty-tutu Bielaruskaj Kultury ū Miensku

prystupila da wydaŭnia materyjałaŭ adnosnych paŭstaŭnia 1863 h. na Bie-larusi. Dziela hetaha ū Mahiloŭ wy-słana adumysłowaja komisija, jakaja maŭe zaniacca razhladam aktaŭ mias-cowych archiwaŭ.

Z Niezależnej Litwy.

Koŭna. Z pryčyny dziesiacilećcia niezaleźnaści Litwy, prezident respubliki Smetona wydaŭ da litoŭskaha na-rodu adozwu, u jakoj pamiż inšym kaža: „Dziesiatyja ŭhodki niezaleźnaści światkujem my z metaj i paważna, bo nad našym światam jość jašče čornyja chmery. Wilniu, miesta našych prod-kaŭ, nam zabrali. Żadaŭnie naša stwa-ryć Wialikuju Litwu pakul što nia ździejsniłasia, ale maju nadzieju, što daŭniašniaja naša stalica Wilnia wier-niecca da nas“. U kancy adozwy pre-zydent zaklikaje ūsiech litoŭskich hra-madzian da jednaści, bo tolki jednaść moža być padstawaj niezaleźnaści Litwy.

—U sakawiku pačniecca ū Koŭnie praces u sprawie zabureŭniaŭ, jakija byli ū kaściela św. Trojcy ū lipni 1926 h. Da pracesu paklikana 60 świadkaŭ. Abwinawačanych — 40 asob. Praces budzie ciahnucca niekalki dzion.

— Praf. Birżyška pasła padaroży ū Polšču wiarnuŭsia ūžo ū Koŭna. — Jak wyjaśniajecca z jahonych hutarak z pradstaŭnikami presy ū Polščy — nia wylučajecca mahčymaść przyjeźdu praf. Birżyški ū Wilniu na staŭaje pra-bywaŭnie.

Z ukraiŭskaha żyćcia.

U Lwowie palityčnaja palicyja zrabila śmat wobyskaŭ pasiarod kan-dydataŭ bloku nacyjanalnych mienša-ściami. Niekalki asob, u tym liku re-daktara „Hramadzkaŭ Hołasu“—Sta-chowa, aryštawali.

Hałasujcie za Nr 18.

Budućy ū Niaświży ja, jak wika-tary tamaśniaj parafii, dajaždžaŭ ad-praŭlać nabaženstwy ū wiosku Uśanka (što kala stancyi Haradzieja) i tam pačaŭ hawaryć pa bielarusku dyk bis-kup Łazinski zahadaŭ zrabieć celaje śledztwa. Sialan pazywali na dapros, pisali pratakoly, słowam zrabili celuju historyju. Pierapućanyja sialanie pry-chadzili da mianie pytaćca, što budzie z hetaha, moža jany buduć winawaty, što słuchali pa bielarusku ū kaściele! Niaŭžo-ż nia moźna akazacca pa na-šamu — pytalisia.

U Niaświży i naahŭ u Mienščy-nie pad zahadami biskupa Łazinskaha mnie ūžo rabiłasia cieśna. Dyk paki-nuŭ Niaświż i pajechaŭ u Wilniu. Tut ad biskupa Matulewiča atrymaŭ para-fiju Żodziski, kudy prybyŭ 1 wieraśnia 1921 hodu. Jedućy ū hetuju pryhožuju miaścina, ja j nia dumaŭ, što tamaka treba budzie pierażać stolki zmahaŭ-nia dziela praŭdy. Strojnija Żodziski. Nad Wialioju, na wysokim bierazie razlaŭlosia miastečka, z bielym mura-wanym kaściołam. Jak hlanię u dal pierad saboj za raku, usiudy sinieje les — małady saśniak, z adnaje sta-rany i z druhoj i cudoŭnyja bierahi Wialii, jakaja swaim hibkim stanam razlaŭlasia na swaim spradwiečnym łoży ū našym kraju.

Żodziski — bielaruskaja miaścina. Tut čutna čystaja bielaruskaja mowa i bielaruskaja abraŭdawaŭ pieśnia. U hetaj miaścinnie dawałosia mnie pracawać i zalażyć mocny wuhławy kamień pad adradžajučusia bielaruskuju relihijsnuju kulturu. Pašyreŭnie drukawanaha słowa, hutarki z sialana-

mi, spahadaŭnie ichnamu pałažeŭniu prychiliła sialan da majej idei. Pačali adčuwać niastaču rodnaha słowa i ū relihijsnym żyćci. Dyk dnia 7 wieraśnia 1924 hodu ja pačaŭ hawaryć pabielar-usku nawuku. Narod pryniaŭ z adkry-taj dušoju słowa Bożaje ū rodnaj mowie. Hałasawaŭnie dnia 24.IV-1925 h. prajšo na karyść Bielarusaŭ. Komisija złožanaja z ksiandzoŭ-Palakaŭ: Ho-laka, Kudereŭskaha i Paŭłowiča pry-znała 60 proc. Bielarusaŭ i 40 proc. Palakaŭ. Rezultat pierapućaŭ ułady — dyk 22.VI t. h. byŭ ja abwinawačany z 129 st. č. I, p. 1 i pasadžany na Łukiški. Pa waśmi dniami byŭ zwol-nieny pad zaloh 1000 zł. Za winu mnie ličyli tady niekataryja zwaroty z majho kazaŭnia, jakaje ja hawaryŭ na 400-lećcie bielaruskaha duku 25.III 1925 h. Dziela niastaču dowadaŭ spra-wu hetu skora spynili. Adnak swaju niaŭdaču ŭłady pastanawili na mnie spahnać z procentam, dyk abwinawa-cili ūžo pa 130 st. č. I p. 1 za pašyreŭnie byccam u prywatnych hutarkach rewalucyjnych idejaŭ zaklikaju-čych da adarwaŭnia Bielarusi ad Polščy, i dnia 29 wieraśnia taho-ż 1925 h. świrskim śledawacielaŭ byŭ iznoŭ aryštawany i adpraŭleny taksama jak i pierśy raz pad eskortaj aź troch palicyjantaŭ (pry hetym dwuch kon-nych) u Łyntupy i na Łukiški. Prasia-dzieŭ na hety raz boleĳ jak 2 tydni i byŭ wypuścany pa zahadu ministra sprawiadliwaści Żychlinskaha. Kali waročaŭsia ū Żodziski narod ścyraju dušoju witaŭ mianie, a pasła pierśaha zwalnieŭnia ūstrojŭ nawat uračystaje spatkaŭnie z pramowaj, kwietkami,

piajaŭniem. Na druhi raz ja ūžo ścia-rohsia spaćkaŭnia i pryjechaŭ u Żo-dziški niespadziawana.

2 traŭnia 1926 hodu pačaŭ pia-jać u kaściele „światy Boża“ pabielar-usku i taksama pieśni za pracesijaj. Pieraškody sa starany Palakaŭ nia tolki nie złamali stojkaści, ale jašče boleĳ prychinili da swajho rodnaha.

Ureście dnia 23 sakawika źjawi-łasia na klabaniu palicyja i pakazwa-juć sudowy „akt wykonawczy“ zaha-dała zbieracca i jechać u Makatoŭskuju turmu—na dwuchhadawuju adsiiedku. Roŭna a 12 hadžinie noćy z 23 na 24.III 1927 hodu ja pakiŭnuŭ Żodziski.

Hałouŭnyja daty pracesu:

Akrużny Sud 1—2 sakawika 1926 h. Apelacyjny „ 12 čerwienia 1926 h. Najwyższy „ 18 studnia 1927 h.

(Ab Żodziskach asabliwa ab slaŭ-nym plebiscycie i sudzie abśyrna nia pišu, bo ab hetym bylo ū „B. Kryni-ce“ i „Przegł. Wil.“).

P. S. Swajej relihijsnej dziejności ja tut nie datykaju. Jana byla zaŭsiody ū tym kirunku, kab pahłybić relihijs-naje ūświadamleŭnie ū masach, dać hetym ūświadamlonym masam kata-lickaje pazytyŭnaje prakanaŭnie. Wy-stupajućy z nawukami ja zaŭsiody ha-waryŭ ad ścyraha serca i swajho ūnutranaha prakanaŭnia. Ścyryja i pra-kananyja słowy ściahwali (asabliwa ū Mienskuju katedru) množstwa na-rodu. Kaścioł byŭ zaŭsiody poŭny. Majo prakanaŭnie pieradawałasia in-šym i ja bačyŭ u wačoch słuchačoŭ maich słozy. Nie staraŭsia ja ich wy-ciskać, nia kidaŭsia nikoli na roznyja historyčnyja abo teatralnyja štuki, ha-

waryŭ prosta i, zdajecca, hetaja pra-stata najboleĳ traplała da prakanaŭnia

Čachu prypomnić sloŭ paru ab maim baćku. Pamior jon u 1919 ho-dzie 18 studnia, nadłomleny pracawi-tym żyćciom, majućy 56 hadoŭ ad rodu. Byŭ heta wiaskowy intelihiient, dobra hramatny i ad pryrody abdarony niekaj udumčywaściami i achwotaj da razwaźaŭniaŭ. Čalawiek čystaj duży i sprawiadliwaha żyćcia, byŭ mocna relihijsnym i načytanym u św. Pisaŭni. Znaŭ taksama historyju, roznyja histo-ryčnyja padziei jaho mocna cikawili. Kali paŭstaŭ bielaruski ruch, moj bać-ka pryhlnuŭ da jaho ścyraju dušoju i staraŭsia pašyrać. Bywała stanje ū Parozawie pierad kaściołam z „Bielar-usam“ u rukach i čytaje, a kala jaho celaja hramada ludziej. Słuchajuć, dzi-wiaccia z „prostaj“ hazety, a baćka wykładaŭe mety i patreby bielaruskaha ruchu. Kali ja padros, byŭ jon nia stolki baćkam mnie, skolki pryjacie-lam i tawaryšam. Dziŭlusia ja ciapier z jahonaha pedahohičnaha taktu i zra-zumieŭnia majej maładoj duży.

Čeść Jaho pamiać!

Widzieŭsia z im apośni raz pie-rad Kaladami 1918 h. Byŭ na jaho mahile apośni raz 16 wieraśnia 1925 hodu, u tojsamy dzieŭ kali mianie zbajkatawali na parazoŭskim feście pad pawadyrstwam ks. Sperskaha. Ad-sunuty ad klebanii pajšoŭ na mahilu baćki, ale i tut znaŭšli mianie palicy-janty, bo byŭ ja tady pad śledztwam i pad dazoram palicyi.

(d. b.)

Z Polšcy.

U Krakowie 10 i 11 lutaha pa-miż polskaj studenskej młodziej i ży-doŭskaj adbylisia wuličnyja bojki. Pry-čynaj sutyčak byli... šapki. Polskim studentom nie padabałasja, što żydy nosiać šapki takoha-ż kolaru jak i ja-ny, i dzieła hetaha pieršyja napali na żydoŭ. 10 lutaha raniennych nia było, bo palicyi ŭdałosia chutka razahnać „rycaraŭ“, ale za toje na druhi dzień šmat studentaŭ pašlo damoŭ z sinia-kami i huzami, a 2 — jak ciażka ra-niennych — pryšłosia zawiazać u špital.

Padobnyja padzieli, jak my ŭžo pisali ŭ adnym z apošnich numaraŭ, adbylisia niadaŭna ŭ Lwowie.

Nowaja arhanizacyja Sudoŭ na abšary ŭsiej Polskaj Respubliki budzie ŭwiedzienna ad 1 studnia 1929 hodu. Pawodle abwieščanaha 7 lutaha dekretu, ad Nowaha Hodu budzie istnawać nastupnyja Sudy: Mirawyja Sudy (Sądy Grodzkie), Akrużnyja Sudy, Apelacyj-nyja Sudy i Najwyższy Sud u Warša-wie. Mirawy sūdźdžia budzie wybirac-a życharstwam (nasielnictwam) hmi-ny na praciach 5 hadoŭ. Swaje aba-wiazki jon budzie spaŭniać biaspłatna. Kancelaryja jaho budzie pry hminie, i na jaje kość. Mirawym sūdździoj moža być wybrany tolki toj, chto ŭla-daje polskaj mowaj, jość polskim hra-madziannim, skončyŭ 6 klas śiared-niaj školy i inš. Da ich kompetencyi budzie naležać drobnyja sprawy, war-taść jakich nie pierawyšaje 200 zł. Ad prysudaŭ Mirawych Sudoŭ moźna pa-dawać apelacyju ŭ Miestawyja Sudy.

Sučasnyja Mirawyja Sudy pieraj-mianujućca ŭ Miestawyja Sudy. Kom-petencyja apošnich, a tak-ža sudoŭ wyżejšych mała pieramienicca.

Z zahranicy.

Łatwija. Ryskija hazety pier-e-dajuc, byccam kowienskija palityčnyja kruhi pierakanany, što polska-litoŭskija pierahawory nie pačnucca, pakul Wal-demaras nia ŭwojdzie ŭ parazumień-nie z Sawietami. Dzieła hetaha spa-dziajucca chutkaha wyjezdu Waldema-rasa ŭ Maskwu.

U Čechasławacznynie ŭ nočy z su-boty na niadzielu pačalaśia hienaral-naja zabastōŭka 30 tysiać rabotnikaŭ u 130 kapalniach.

Sawiety. Za apošnija dwa tydni da načalnika sawieckaj armii Tucha-čeŭskaha pryjażdžała šmat delehataŭ roznnych palkoŭ z žadańniem wystup-leńnia ŭ abaronie Trockaha. Tucha-čeŭski śpiarsza admaŭlaŭsia, ale pašla, pad naciskam, zhadziŭsia. Tady G. P. U. wydała zahad aryštawańnia Tuchačeŭskaha, adnak hety przykaz pa-kul-što nia wykany, bo „Politbiuro“ atrymała wiestku, što na wypadak aryštu maskoŭskija i leninhradzkija palki biez dkladna wystupajuć u aba-ronie swajho načalnika. Pałażeńnie astajecca wielmi naprużanym.

— U chutkim časie adbudziecca ŭ Maskwie pasiedźańnie vykanaŭčaha kamitetu miżnarodnaj kāmunistyčnaj partyi. Pawodle hazety „Praŭda“, na hetym pasiedźańni buduć razhladacca adnosiny z Anhlijaj i Francyjaj, kitaj-skaja sprawa, dziejnaść apazycyi Troc-kaha na miżnarodnaj niwie i inš.

— Adeski sud na karu śmierci zasudziŭ Dabrawolskaha, za-bojcu italjanskaha wice-konsula ŭ Ade-sie. Druhi abwinawačany, jaki kupiŭ ad zaboicy adziežu zabitaŭ, zasudža-ny na 3 hady turmy.

Ameryka. U Meksycy rewalucy-janery napali na pasażyrski ciahnik. Namier ich zniščyc ŭwieś ciahnik nia ŭdaŭsia; ad wybuchu dynamitu razbity tolki adzin wahon. Aeroplany razahnali rewalucyjneraŭ, a prysłanae na pad-mohu wojska zabiła 14 čaławiek.

Probnyja numary „Biełaruskaj Kry-nicy“ wysyłajuca biaspłatna.

DA NAS PIŠUĆ.

PRADWYBARNAJA AHITACYJA.

Kluščany, Świančianskaha paw. 12 lutaha našyja parachwianje pry-jechaŭsy da kaścioła ŭbačyli na koż-nym wuhle adozwy z № 1 roznym raźmiery, a kala samaha kaścioła było načepiana adozwaŭ z hetym numaram prosta biaz liku. A pasiaradzinnie par-tret Piłsudskaha. Naš narod nia cika-wiŭsia hetymi adozwami, bo wiedaje, jakija „dabradziei“ kandydujuć na № 1. Krychu pačakaŭsy žywiŭsia i № 18 u nizie pad № 1 dzie była fatahrafija Piłsudskaha. Ludzi hurtam sunulisia čytać, ale nie paspieŭ toj sielanin adyščisia jaki wosiemnastku pryčapiŭ, jak padskočyŭ wučyciel kluščanskaj polskaj školy dy kryknuŭ: „precz z takim paskudztwem! To obraza obraz Piłsudskiego!“ Heta kažućy, *parwaŭ plakat numeru 18 i kinuŭ na ziarnu*, pašla čaho hraziŭ aryštam sielaninu, što wywiesiŭ plakat z № 18.

Zakryčali našy sielanie na hetaha halicyjskaha „profesara“, ale stajała tam šmat tajnych špikoŭ, dy ahułam tut našy ludcy napużany, dyk wučy-ciel pašoŭ da chaty z usimi zubami.

Sumna było hladzić na hetaha prybŭdu, prysłanaha siudy da nas za niejkuju karu, ale kudy sumniej było hladzić na swajho susieda Biełarus-a, katory hetak niadaŭna kryčaŭ ab żdziekach nad Biełarusami. Ale widać niuchnuŭ panu ŭ kišeń, dyk da taho dajšoŭ, što hetaha-ż dnia ŭžleż na sani ŭ Kluščanach i staŭ wychwalać swoj № i padachwočywać narod da hała-sawańnia na jaho. Našy ludzi ŭbačyŭ-sy, što hetym ahitatarom jość z Ba-rań Piotr Čarniaŭski, — usie razam kryknuli: „Won z waza! Dawoli bra-chać za panskija hrošy!“ I Čarniaŭski Piotr musiŭ zleżci z swajej „trybuny“ dy pašoŭ jak myła žjeuŭsy.

Dyk woś bratočki, jakija rečy kala nas dziejucca! Kaža przykazka: „Za hrošy piekła i nieba, dyk i tut za hro-šy z Biełarusu zrabitiŭsia Palak“.

Hańba zdračnikam!

Kluščanski parachwianin.

Ad Redakcyi. Kali paważany au-tar zhadzicca nam padać proźwišča kluščanskaha wučyciela i paru świad-kaŭ, — sprawu ab zrywańni aŭiŭsy, naš Centralny Wybarny Kamitet skiruje ŭ Sud, kab hety „profesar“ wiedaŭ, što zakon usim abawiazkowy i prawioŭ wučyciel kali nia ŭsie, to choć časć wakacyjaŭ za kratami.

AHITATARY Z № 1.

Lida. Razwiali kala nas šalonuju ahitacyju kazonščynki z № 1, abo jak ich jašče nazywajuć—bebechaŭcy. Ahitatarau jak šarančy!

Mnie prychodziłasia z imi hutaryć i być na ichnich mitynhach. U Smar-honiach, Krewie i inšych miastach la-dziŭ mitynhi niejki Dombroŭski z Aš-miany. Hramadziannie wyścierahajciesia jaho i nia słuchajcie, što jon čaupieć! Rostu jon niewialikaha, napieradzie pawybiwanyja zuby (widać heta skutki jahonych prawowaŭ) i kali haworyć, dyk adtul dabywajecca niejki świst. Heta wiedamy pjanica; kaliści jon pi-saŭ padańni ludziam, ale wiedama — ašukanić, dyk jamu ŭžo nie dajuć bołš pišać.

Dyk woś, kab zławić jakuju zała-toŭku, pejsoŭ na ahitacyju. Kali № 1 tolki arhanizawaŭsia ŭ Ašmianie, dyk — ścieraży Boža—što jon tady čoup na jaho, a ciapier čamuści jon biarecca za ich!

Bratočki rodnieńkija! Hetaha Dom-broŭskaha moźna, kali chočyś kab na kaho brachaŭ, za najmienšy achłapak naniać i budzie jon haŭkać na ŭsio horła. Z imi zlučyliŭsia i „Wialmožny“ Pan Umiastoŭski i Račkiewič, jakija chočuć dać nam „aŭtonomiju“. Ale čamu jany nie dali nam tady, kali pan Račkiewič byŭ u Wilenskim Sojmie! Kali Sojm byŭ haspadarom u Wilen-ščynie, to jany tut nie siadzieli, a čym-chutčej pabiehli ŭ Waršawu, kab tam nas zlučać „bez zastrzeżeń“. A ciapier aŭtonomija! Dyk pomnicie, braty, i hladzicie, kab zamiasta aŭtano-

mi, ad hetych panoŭ dabradziejaŭ i roznnych apiakunoŭ, nie atrymali znoŭ chwihi. Pamiatajcie, što majem swa-ich ludziej, jakich my pawinny pra-wiaści ŭ Sojm!

Naš numar 18!

Lidzki.

AB UMIASTOŬŠČYKACH i MASKA-LACH.

W. Wojsa, Brasłaŭskaha paw. Była kaliś zmieščana ŭ „Bieł. Dni“ karespandencyja z Łužkaŭ što na mi-tynhu ad Bloku Nacyjanalnych Mien-šaściaŭ byccam mała było ludziej i nie chacieli słuchać pramoŭcaŭ. Hetym zapiarečywu niapraŭdzie padanaŭ u hazecie Umiastoŭskaha. Było jakraz naadwarot. Nie chacieli słuchać bałamuctwaŭ Janki Tarykawa, jaki ŭrešcie apuściŭsy haławu nia wiedaŭ što rabić, bo zrazumieŭ, što za polskimi spiska-mi Biełarusy nie pajduć. Dawoli nas ašukiwali roznyma pepeesy dy wyzw-lency na wybarach 1922 h. Ciapier my ŭsie ščylnymi radami pojdzim za № 18.

Byŭ u nas niadaŭna ahient ma-skoŭskaj čornasociennaj dwaccatki. Spačatku jon raskidaŭ swaje adozwy, a pašla pramowiŭ sławami: „Zdraw-stwuj russkij narod“. A ludzi kali kryknuć: „My nia russkija, nam nia treba Maskaloŭ! Jedź nazad u Rasieju bałamucić swaich!“ Dy — dawaj ciahnuć maskoŭskaha „aratiela“ za po-ły dałoŭ z Kušniaroŭskaha hanku. A adzin štuchranuŭ u chrybiecinu — kaža — kab lahčej było jechać z han-ku. Usie tiukali jak na waŭka. Pašla hetaha majem nadzieju, što jon bołš siudy nia zjawicca.

Cotačka.

Z Kraju.

Wialiki praces Litoŭcaŭ u Su-waŭkach. 16.11 u Suwałkach adbu-dziecca sudowy praces 28 Litoŭcaŭ abwinawačanych u 108 st. K. K. Jany byccam mieli naležać da litoŭskaj ar-hanizacyi šaŭliŭsia i pracawali na škodu Polšcy. Padsudnyja badaj usie sielanie niezamožnyja, žwiarnulisia ciapier da adwakata („Viln. Aidas“ 11.11).

Tolki hetaha nie čapała. Ab cikawym wypadku dajšli da nas wie-stki z Hłybokaha. 29, 30, 31 śnieжня minulaŭ hodu ŭ Hłybockim kaściele pryjmali ŭčasć ŭ nabaženstwie ksian-dzy ŭnijaty. Adzin z duchoŭnikaŭ Dombrowski skazaŭ u kaściele kazań-nie... ŭ rasiejskaj mowie! Dla kaho jano praznačalaśia, skazać trudna, bo-ż nijakich maskaloŭ tam niam. Treba heta pryniać za niahodnuju sprobu „nawaračywańnia“ prawasłaŭnych Bie-larusau praz rusyfikacyju. Moźna du-mać, što dziejeccca heta z wiedama i zhody Wilenskaha Arcybiskupa.

U Nawahrudku na dniach za-končyŭsia palityčny praces proti 24 asobam, abwinawačanym u prynale-żnaści da Kamunistyčnaj Partyi Zachod-niaj Biełarusi. Da pracesu było pakli-kana 18 świadkaŭ. 7 abwinawačanych Sud zasudziŭ na 4 hady ciożkaj tur-my, 6 — na 3 hady, 7 — na 2 h. i 1 — na hod, a 3 uniawinnili.

Kała Dalhinowa palicyja aryšta-wała A. Dubina i W. Šyrkowiča. Jak pišuć polskija hazety, pry aryštawa-nanych znajšli šmat kamunistyčnaj literatury.

Rožnyja nawiny.

Estonija. Sawiecki pasol žwiar-nuŭsia da estonskaha ŭradu z prošbaj pomačy 900 rybakam, jakich bura, adarwaŭsy ad bierahu lod, na jakim jany ławili rybu, pahnała razam z 300 koniami pa Finlandzkim zaliwie ŭ ki-runku mora. Estonski ŭrad biezadklad-na prystupiŭ da arhanizacyi ratawal-naj akcyi.

Anhlija U prošliju piatnicu na abšary Wialikaj Brytanii pačalaśia wia-likaja bura, jakaja ŭ paŭdzionnaj Ir-landyi pierajšla ŭ strašny wichor. Šyb-

kaść wietra dasiahnuła bołš 2 kila-metraŭ u minutu. U niekatarych pra-wincyjach wypaŭ wialiki hrad, a ŭ in-šych śnieh. U Londynie ŭ praciachu 10 minut temperatura ŭpała z 12 hra-dusaŭ da nula, zrywanyja-ż buraj strechi ciażka ranili 25 asob.

U Narwehii taksama bura robić wialikija spustašeńni. Z hor suniecca ŭ ahamadnych masach śnieh, rujnu-jućy ŭsie spatkanyja na darozie śiali-by. Materyjalnyja straty wialikija. Da hetaj pary zhinuła 30 čaławiek.

Kitaj. Na pieradadni kitajskaha nowaha hodu kantonskaja wajennaja ŭlada, bajučysia kamunistyčnaj rewa-lucyi, aryštawała 1000 kamunistych, z pasiarod jakich 400 čaławiek ŭžo raz-stralali.

Praŭnyja parady.

J. Biazdolnamu.

Pytańnie. Ja žaniŭsia ŭ Pietra-hradzie ŭ 1917 hodziu, dzie žyła maja žonka z bačkami i siastroj. Bač-ki jaje mieli ŭ našaj staranie 9 dzie-siacin ziarni. Pasahu maja žonka nie atrymała.

Pašla wajny bački wiarnulisia z Rasiei i tut pamierli, žonka-ż maja pamierla jašče ŭ Pietrahradzie ŭ 1917 h. Ja žaniŭsia druhi raz. Ad pieršaj žon-ki astałasja dačka. Uspomnienymi 9 dz. ziarni ŭładaŭ ciapier brat pier-šaj majej žonki i jaje małodšaja siastra.

Ci maje da hetaj ziarni prawa maja dačka pieršaj žonki?

Adkaz Kali bačka Wašaj žonki pamior pierad 1922 hodom, to dačka Waša maje prawa da 1/7 čaści ziarni, a kali pašla — to da 1/3 čaści.

Z Wilni.

10-ja ŭhodki niezaležnaści Litwy.

15 lutaha studenty Litoŭcy z pryčyny 10-ch ŭhodkaŭ niezaležnaści Litwy zleđdziŭ ŭ sali klubu čyhunačnikaŭ uračysty wiečar-akade-miju. Wialikaja sala klubu leđž što mahła žmiaścić prysutnych.

Z karotkim historyčnym ahladam časoŭ niezaležnaści wystupiŭ wiadomy dziejać litoŭ-ski ks. Kraujalis, pašla čaho pradstaŭniki ŭsiech miastowych nacyjaŭ wystupali z pry-witańniemi. Pramaŭlali: ad Biełarusau — Al-Stepowič i J. Šutowič, ad Žydoŭ — Dr. Wy-godzki, ad Palakaŭ Sukienicki.

Pa oficyjalnaj čaŭsty wiečaru adyhra-na pjesa patryjatyčnaha žmiejstu. Kancertnuju časć prahramy wypaŭniŭ chor pad zahadam p Krutulisia. Usie pieśni wykany wielmi zhodna; jak na chor wučnioŭski leŭš pažadec nia moźna. (Škado, što chor litoŭski nie daje ab sabie znać čaściej, napryklad choć-by praz-radio).

Uračystaje światkawańnie Niezaležnaści Litwy nadoŭha aŭstaniecca ŭ pamaci prysut-nych jak wialikaja ŭračystaść Litoŭskaha Narodu.

Lik biezrabotnych pawialičwa-jecca. Pawodle statystyčnych danyh, lik biezrabotnych na m. Wilniu ŭ časie ad 1 h. m. da 16 pawialičyŭsia na 97 asob. Bołšaja častka nowych biezrabotnych heta rabotniki biaz nijakaj specyjalnaści, abo sezonnyja. Jość častka i sielanie.

Naša Pošta.

W. B. Skarhu Wašu kirujem pa adrasu. Wielmi mi rady atrymliwać ad Was karespan-dencyi asabiwa ab wybranych sprawach. Na wašaj poście dziejecca zapraŭdy niešta nia-čuwanae Z hetym Wy slušna zmahajeciesia.

Ci nie mahli-b Wy nazwać świadkaŭ adnosna faktaŭ padanych u karespandencyi, zmieščanaŭ u Nr. 35 „Bieł. Krynicy“ ab Le-onpoli, dzieła taho, što ks. Barodzić ciahnie Redakcyju da sudowaj adkaznaści?

E. Ašub. Prysłanae pastarajemsia wykaraŭstać. Prošbu Wašu pieradali ŭ Cen-ralny Kamitet.

M. Piotroŭskamu. Wierš nie pa-dojdzie. Za adrasy dziakujem, skarystajem. Praŭnych paradoŭ ŭdzielim, ale jak dojdzie Waš čarod.

Puħaŭjo. Ščyra dziakujem za ka-respandencyju. Żmieścim; pišycie bołš na he-tu temu.

Čornamu Waŭčku. Hazetu pa-šlom dadatkowa. Karespandencyju žmieścim. Zarty nie padajduć. Prosim čaściej pišać ab wybranych nastrojach kala was.

Janku Kabylińskamu. Pa kniżki žwiartacca treba ŭ bielelarskiju kniarniu i pasłać prynamsia zadatak. (Adras: kniarnia „Pahonia“, Wilnia, Zawalnaja 7).

A. Jankowiču. Hazetu pasyłam. Majecie drennuju prywůku pišać listy nie aplačanyja. Na druhi raz ścieražyciesia.

A. Ściepalinu. Nichto nia maje prawa damahacca ad Was za dostaŭku ha-zety. Nie dawajciesia ašukiwać i damahajcie-sia rašuca na poście swajej hazety.